

SAKSFRAMLEGG

Saksnr	Utvalg	Møtedato
19/8	Formannskap	26.11.2019
19/1	Utvalg for helse og familie	27.11.2019
19/2	Utvalg for samfunnsutvikling, miljø, landbruk og teknikk	06.12.2019
19/2	Utvalg for næring, arbeid og kultur	04.12.2019
19/2	Utvalg for oppvekst og utdanning	02.12.2019
19/2	Eldrerådet	11.12.2019
19/2	Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	11.12.2019
19/2	Ungdomsrådet	11.12.2019
19/54	Kommunestyret	12.12.2019

BUDSJETT 2020 - ØKONOMIPLAN 2020 - 2023

Rådmannens innstilling

Rådmannens budsjettforslag for 2019 vedtas slik det er framlagt med følgende presiseringer:

1. Ordførers og varaordførers godtgjøring fastsettes til h.h.v. 100 % og 50 % av Stortingsrepresentantenes godtgjøring i 2019.
2. Låneopptak: Det opptas inntil kr 105.600.000 til investeringer og kr 10.000.000 til startlån.
3. Skattøret fastsettes til maksimalsatsen.

Sakens bakgrunn og innhold

Forslag til budsjett 2020 og økonomiplan for perioden 2020-2023 legges fram i h.h.t. kommunelovens, § 14-3.

Det vises ellers til eget budsjettdokument med vurderinger og oppsummeringer.

Vedlegg

- 1 Rådmannens budsjettforslag

Saksprotokoll i Formannskap - 26.11.2019

Behandling:**Votering**

Formannskapet vedtar rådmannens innstilling enstemmig.

Vedtak:

Formannskapet fremmer følgende innstilling ovenfor kommunestyret.

Rådmannens budsjettforslag for 2019 vedtas slik det er framlagt med følgende presiseringer:

1. Ordførers og varaordførers godtgjøring fastsettes til h.h.v. 100 % og 50 % av Stortingsrepresentantenes godtgjøring i 2019.
2. Låneopptak: Det opptas inntil kr 105.600.000 til investeringer og kr 10.000.000 til startlån.
3. Skattøret fastsettes til maksimalsatsen.

Saksprotokoll i Utvalg for helse og familie - 27.11.2019**Behandling:**

Omforent forslag:

Utvalget ser med bekymring på fremlagte budsjett. Det er et budsjettforslag som gir et dårligere tjenestetilbud og reduksjon av antall ansatte. Vi støtter samling av tjenester og fagmiljø i familiens hus, med helsestasjon på Brekstad.

Korttidsavdeling samles på Brekstad for å implementeres i dagens fagmiljø.

Votering

Omforent forslag enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Utvalget ser med bekymring på fremlagte budsjett. Det er et budsjettforslag som gir et dårligere tjenestetilbud og reduksjon av antall ansatte. Vi støtter samling av tjenester og fagmiljø i familiens hus, med helsestasjon på Brekstad.

Korttidsavdeling samles på Brekstad for å implementeres i dagens fagmiljø.

Saksprotokoll i Utvalg for samfunnsutvikling, miljø, landbruk og teknikk - 06.12.2019**Behandling:****Votering**

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt

Vedtak:

Rådmannens budsjettforslag for 2019 vedtas slik det er framlagt med følgende presiseringer:

1. Ordførers og varaordførers godtgjøring fastsettes til h.h.v. 100 % og 50 % av Stortingsrepresentantenes godtgjøring i 2019.
2. Låneopptak: Det opptas inntil kr 105.600.000 til investeringer og kr 10.000.000 til startlån.
3. Skattøret fastsettes til maksimalsatsen.

Saksprotokoll i Utvalg for næring, arbeid og kultur - 04.12.2019**Behandling:**

Forslag fra utvalget

Utvalg for næring, arbeid og kultur ser med bekymring på kommunens ambisjon på næringsutvikling og satsing på eksisterende næring, sett opp mot tildelte økonomiske ressurser.

Votering

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Utvalg for næring, arbeid og kultur ser med bekymring på kommunens ambisjon på næringsutvikling og satsing på eksisterende næring, sett opp mot tildelte økonomiske ressurser.

Saksprotokoll i Utvalg for oppvekst og utdanning - 02.12.2019**Behandling:**

Omforent forslag:

Utvalget ser med bekymring det store nedtrekket som foreslås innenfor oppvekst og utdanning, og spesielt reduisering av grunnbemanning.

Utvalget ønsker følgende bestilling:

- Beregning på hvor mye innsparing det vil utgjøre med å stenge allerede tomme avdelinger i barnehagene
- Innsparing på vikarbruk kontra bruke ansatte fra andre skoler, evt. justering av deltidsstillinger
- Utvalget ber administrasjonen legge frem tall på hva det vil koste å ha 2 og 4 inntak i året og har sommerstengt i 3 uker i barnehagene.
- Kommunalt FAU må gis mulighet for å uttale seg om endringene (antall inntak og stengt i alle skoleferier) som gjelder SFO. Uttalelsen må være klar før behandling i kommunestyret. Utvalget ber administrasjonen legge frem tall på hva foreldrebetalingen blir dersom man

har 2 inntak i året og har sommerstengt i de samme ukene som barnehagene, dvs. 3 uker om sommeren, og ellers har åpent i skoleferiene.

Votering

Omforent forslag enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Utvalget ser med bekymring det store nedtrekket som foreslås innenfor oppvekst og utdanning, og spesielt redusering av grunnbemanning.

Utvalget ønsker følgende bestilling:

- Beregning på hvor mye innsparing det vil utgjøre med å stenge allerede tomme avdelinger i barnehagene
- Innsparing på vikarbruk kontra bruke ansatte fra andre skoler, evt. justering av deltidsstillinger
- Utvalget ber administrasjonen legge frem tall på hva det vil koste å ha 2 og 4 inntak i året og har sommerstengt i 3 uker i barnehagene.
- Kommunalt FAU må gis mulighet for å uttale seg om endringene (antall inntak og stengt i alle skoleferier) som gjelder SFO. Uttalelsen må være klar før behandling i kommunestyret. Utvalget ber administrasjonen legge frem tall på hva foreldrebetalingen blir dersom man har 2 inntak i året og har sommerstengt i de samme ukene som barnehagene, dvs. 3 uker om sommeren, og ellers har åpent i skoleferiene.

Saksprotokoll i Eldrerådet - 11.12.2019

Behandling:

Eldrerådet tar rådmannens innstilling til orientering med følgende innspill:

Eldrerådet ser med bekymring på en del av forslagene i budsjettet som vil slå negativt ut for levevilkårene for eldre.

Votering

Enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Eldrerådet tar rådmannens innstilling til orientering med følgende innspill:

Eldrerådet ser med bekymring på en del av forslagene i budsjettet som vil slå negativt ut for levevilkårene for eldre.

Saksprotokoll i Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne - 11.12.2019

Behandling:

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne tar rådmannens innstilling til orientering med følgende innspill:

- Rådet ser med bekymring på fremlagte budsjettforslag. Det er et budsjettforslag som gir dårligere tjenestetilbud.
- Rådet er særdeles bekymret for reduksjon av fysioterapitjenesten og helsestasjonen.
- Rådet påpeker at enkelt vedtak kan ikke endres med begrunnelse i økonomi.
- Rådet ber om at det tas hensyn til individet og brukervedvirkning ved evt flytting av bolig.
- Rådet vil at brukere ved SAVA får et godt tilbud hvis avtalen med SAVA blir oppsagt som foreslått.

Votering

Enstemmig vedtatt

Vedtak:

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne tar rådmannens innstilling til orientering med følgende innspill:

- Rådet ser med bekymring på fremlagte budsjettforslag. Det er et budsjettforslag som gir dårligere tjenestetilbud.
- Rådet er særdeles bekymret for reduksjon av fysioterapitjenesten og helsestasjonen.
- Rådet påpeker at enkelt vedtak kan ikke endres med begrunnelse i økonomi.
- Rådet ber om at det tas hensyn til individet og brukervedvirkning ved evt flytting av bolig.
- Rådet vil at brukere ved SAVA får et godt tilbud hvis avtalen med SAVA blir oppsagt som foreslått.

Saksprotokoll i Ungdomsrådet - 11.12.2019

Behandling:

Ungdomsrådet tar rådmannens innstilling til orientering med følgende innspill:

- Ungdomsrådet ønsker at tilbudene som finnes i kommunen for barn og unge opprettholdes
- Ungdommens hus i både Botngård og Brekstad opprettholdes med tanke på tilgjengeligheten for ungdom som skal bruke tilbudet
- Opprettholde tilbudene i dagens Ungdommens Hus med åpningstid minimum 2 dager i uka
- Bedre buss- og kollektivtransport
- Ungdomsrådet ser for seg å starte et prøveprosjekt der kommunen tar kostnadene med busstilbud til de faste klubbkveldene i Ungdommens hus på Brekstad og i Botngård
- Lyssetting der turstier krysser trafikkert hovedvei/fylkesvei (eks. Karlsenget)
- Ungdomsrådet ber om at det satses videre på gode digitale verktøy i skolen. Alle på 1. trinn får ny iPad og alle på 6. trinn får ny PC
- Hjem for en 50-lapp – en ordning i Trøndelag knyttet til offentlige fester
- Ungdomsrådet ber om at kommunen deltar videre på prosjektet
- Ungdomsrådet ber om at kommunen opprettholder gratis bruk av idrettshaller og idrettsanlegg for aktivitet gjennom lag og organisasjoner for barn og unge i den nye kommunen
- Ungdomsrådet ønsker at aktiviteter for barn og unge på skoler og andre offentlige bygg fortsatt må være gratis på kveld og helg

- Ungdomsrådet ønsker å ta ansvar for organisering av et arrangement/åpen dag i Ørland Sparebank Arena, der alle lag og organisasjoner kan samles for å vise fram det brede aktivitetstilbudet som finnes i kommunen
 - Åpen dag med mulighet for alle barn og unge til å både se og prøve ut aktivitetene
 - Arrangeres en helg i året
 - Forutsetter gratis halleie
 - Ungdomsrådet organiserer og markedsfører
 - Ungdomsrådet inviterer lag og organisasjoner til temakveld for felles planleggingsmøte
- Ungdomsrådet ser for seg muligheten til flere arrangementstilbud for barn og unge i kommunens skoler og arenaer etter skoletid for annen aktivitet enn sport
 - Temakvelder med fokus på f.eks.; kosthold, fysisk aktivitet, politiet, psykisk helse, rus
 - Ungdommen selv kan foreslå tema
- Markedsføring via sosiale media
- Gruppetilbud for psykisk helse
- 4 ulike temakvelder pr år – foredrag med ulike tema og med påfølgende gruppesamtaler – servering av pizza
- Det må settes av ressurser til 4 arrangement i året
- Total kostnad stipulert til ca. 20 000 – 5 000 pr temakveld
- Arrangementene vil foregå i Ungdomsrådets regi
- Ungdomsrådet i nye Ørland bør ha fokus på saken
- Helsetjenesten på skolen bør ikke kuttes
- Barneskolen i Botngård er i dårlig stand, bør utbedres

Votering

Enstemmig vedtatt

Vedtak:

Ungdomsrådet tar rådmannens innstilling til orientering med følgende innspill:

- Ungdomsrådet ønsker at tilbudene som finnes i kommunen for barn og unge opprettholdes
- Ungdommens hus i både Botngård og Brekstad opprettholdes med tanke på tilgjengeligheten for ungdom som skal bruke tilbudet
- Opprettholde tilbudene i dagens Ungdommens Hus med åpningstid minimum 2 dager i uka
- Bedre buss- og kollektivtransport
- Ungdomsrådet ser for seg å starte et prøveprosjekt der kommunen tar kostnadene med busstilbud til de faste klubbkveldene i Ungdommens hus på Brekstad og i Botngård
- Lyssetting der turstier krysser trafikkert hovedvei/fylkesvei (eks. Karlsenget)
- Ungdomsrådet ber om at det satses videre på gode digitale verktøy i skolen. Alle på 1. trinn får ny iPad og alle på 6. trinn får ny PC
- Hjem for en 50-lapp – en ordning i Trøndelag knyttet til offentlige fester
- Ungdomsrådet ber om at kommunen deltar videre på prosjektet
- Ungdomsrådet ber om at kommunen opprettholder gratis bruk av idrettshaller og idrettsanlegg for aktivitet gjennom lag og organisasjoner for barn og unge i den nye kommunen
- Ungdomsrådet ønsker at aktiviteter for barn og unge på skoler og andre offentlige bygg fortsatt må være gratis på kveld og helg
- Ungdomsrådet ønsker å ta ansvar for organisering av et arrangement/åpen dag i Ørland Sparebank Arena, der alle lag og organisasjoner kan samles for å vise fram det brede aktivitetstilbudet som finnes i kommunen
 - Åpen dag med mulighet for alle barn og unge til å både se og prøve ut aktivitetene

Arrangeres en helg i året

Forutsetter gratis halleie

Ungdomsrådet organiserer og markedsfører

Ungdomsrådet inviterer lag og organisasjoner til temakveld for felles planleggingsmøte

- Ungdomsrådet ser for seg muligheten til flere arrangementstilbud for barn og unge i kommunens skoler og arenaer etter skoletid for annen aktivitet enn sport
 - Temakvelder med fokus på f.eks.; kosthold, fysisk aktivitet, politiet, psykisk helse, rus
 - Ungdommen selv kan foreslå tema
- Markedsføring via sosiale media
- Gruppetilbud for psykisk helse
- 4 ulike temakvelder pr år – foredrag med ulike tema og med påfølgende gruppesamtaler – servering av pizza
- Det må settes av ressurser til 4 arrangement i året
- Total kostnad stipulert til ca. 20 000 – 5 000 pr temakveld
- Arrangementene vil foregå i Ungdomsrådets regi
- Ungdomsrådet i nye Ørland bør ha fokus på saken
- Helsetjenesten på skolen bør ikke kuttes
- Barneskolen i Botngård er i dårlig stand, bør utbedres

Saksprotokoll i Kommunestyret - 12.12.2019

Behandling:

Gunnhild Tettli (AP) fremmet følgende forslag:

Ørland Arbeiderparti, Miljøpartiet de Grønne Ørland, Ørland Senterparti og Ørland Sosialistiske Venstreparti legger frem følgende forslag i forbindelse med budsjett 2020.

Innledning

I 2020 blir Ørland og Bjugn kommuner sammenslått til en kommune. Budsjettet for 2020 er det første budsjettet som behandles for nye Ørland Kommune.

Ørland og Bjugn kommuner har de siste årene foretatt store investeringer i nye bygninger, og gjennomført oppkjøp og utvikling av tomteområder. Disse investeringene er i stor grad lånefinansiert. Dette medfører at kommunen i løpet av neste år vil passere 2 milliarder i lån og med det ligger i Norgestoppen i lån pr. innbygger.

Ørland og Bjugn kommuner opplever nå en fantastisk utvikling, med mange store investeringer og økt aktivitet innen industri, næringsliv, infrastruktur og offentlig virksomhet.

Det vil være særdeles viktig at Ørland kommune har fokus på å opprettholde denne positive utviklingen i alle deler av kommunen.

Gjennom store vedtatte investeringer må kommunen nå stramme inn driften. Økte avdrag og renteutgifter vil gå direkte utover driften på de store områdene som pleie,

omsorg, helse og oppvekst. Dette kan gi dårlig motivasjon og medføre en enda større økning i sykefraværet. Kommunestyret er derfor svært opptatt av at det fortsatt må være et sterkt fokus på arbeidsmiljø og sykefravær.

Kommunestyret vil berømme administrasjonen og alle ansatte for den jobben som er gjort med å sammenstille budsjettene fra de to kommunene og foreta nedskjæringer for å få budsjettet i balanse.

Da det er knyttet usikkerhet til rådmannens budsjett på grunn av kommunesammenslåing, ønsker kommunestyret en månedlig oppfølging av budsjett.

Kommunestyret ser med bekymring på at lufthavna ikke blir statlig finansiert. For 2020 er det satt av et fond på 2,8 millioner som vil løse situasjonen i året som kommer. Kommunestyret mener det ikke er kommunens oppgave å drifte lufthavna og med dagens kommuneøkonomi er det stor sannsynlighet for at tilbudet vil måtte legges ned dersom man ikke får statlig finansiering.

Forslaget omfatter:

- **Budsjett 2020**
- **Prisbok 2020**
- **Gebyrregulativ 2020**

Kommunestyret slutter seg til formannskapetets vedtak i sak 19/8 den 26.november 2019 angående budsjett 2020, samt prisbok og gebyrregulativ med følgende endringer/presiseringer/tillegg:

Endringer i drifts- og investeringsbudsjett:

1. Tallgrunnlaget for driftsbudsjettet og tallgrunnlaget for investeringsbudsjettet endres i tråd med kommunestyrets vedtak i denne sak.
2. Det forutsettes at alle tidligere investeringsvedtak videreføres der det ikke er nevnt spesifikt endringer i vedtak. Kommunestyret foretar en revidering av investeringsprosjekter senest i forbindelse med behandling av regnskapene for Ørland og Bjugn for 2019.
3. Kommunestyret ønsker å videreføre avtalen med Sava om tilrettelagt aktivitet, og vedtar en økning på 300.000 til oppfølgingstjenesten.
4. Næringsutvikling blir viktig i nye Ørland Kommune. Kommunen bør ha en ambisjon om å tilrettelegge for nye arbeidsplasser, spesielt innen blå sektor. I Bjugn kommune har alt av næringsutviklingsarbeid vært organisert gjennom Kopparn Utvikling AS. Kommunestyret vedtar at Kopparn Utvikling skal ha ansvar for dette arbeidet i den nye kommunen. Kommunestyret ber om at det blir utarbeidet en strategisk næringsplan for hele kommunen. I formannskapetets

budsjett er det foreslått en reduksjon til Kopparn Utvikling. Kommunestyret ser at dette arbeidet må prioriteres og vedtar en økning på 800.000 til Kopparn Utvikling AS

5. Bjugn og Ørland kommuner har tidligere hatt en ressurs til politisk ledelse på 290 %. Det er naturlig at denne reduseres noe. Ørland Kommune er i en vanskelig situasjon hvor et klart mindretall sitter med ordføreren. For å styrke den politiske ledelsen og flertallets posisjon vil kommunestyret endre politisk ledelse til følgende:

50 % frikjøp til leder for samferdselsprosjekter.

20 % frikjøp leder for utvalg for drift og strategi.

20 % frikjøp til gruppeleder for flertallet.

50 % varaordfører.

Ordførers stilling reduseres til 50 % med virkning fra 1. mars 2020

Økning politisk ledelse: 360.000 kr

6. Fysioterapitjenesten er en lovpålagt tjeneste for alle aldersgrupper og det er allerede i dag opp til seks måneders ventetid for enkelte aldersgrupper. Den foreslåtte reduksjonen i rådmannens budsjett vil gi et stort kutt i fysioterapitilbudet, noe som vil spesielt gå utover barn og unge, kronisk syke og pasienter som har behov for målrettet fysioterapi. Kommunestyret mener at dette kan gi en uheldig langtidseffekt og vedtar en økning i rammen til fysioterapitjenesten på 550.000 kr

7. Kommunestyret er opptatt av at kvaliteten i skolen. I Ørland kommune sitt arbeid med å møte fremtidens utfordringer skal det være et særlig fokus på tidlig innsats og god samhandling mellom alle som kan bidra til å skape et godt oppvekstmiljø for barna. For å nå disse målene er lærertetthet og voksnetetthet en viktig suksessfaktor.

Rådmannens forslag til ramme for grunnskolen forutsetter en samlet reduksjon på 2 millioner i grunnbemanningen.

Kommunestyret vedtar en økning i rammen for grunnskole med kr 1.420.000 kr til grunnbemanning.

8. Aktivitets-stua er et viktig tilbud for eldre. Kommunestyret ønsker at tilbudene skal opprettholdes både på Brekstad og i Bjugn og vedtar en økning på 350.000 kr til dagaktivitetstilbudet.

9. God drenering av dyrkajord er avgjørende for å opprettholde matproduksjonen i årene som kommer. God drenering bidrar til å redusere faren for erosjon fra jordbruksarealer og gir lavere utslipp av miljøgasser.

På grunn av store kostnader ved grøfting er det et stort etterslep ifht. behovet i landbruket. Økt grøfting vil være et godt miljøtiltak og et ledd i å tilpasse jordbruket til et endret klima med mer nedbør og ekstremvær. Landbruket er ei viktig næring i Ørland og bidrar med betydelige arbeidsplasser både direkte og indirekte. Med et kommunalt tilskudd til drenering ønsker Ørland kommune å signaliserer viktigheten av å beholde et aktivt landbruk. Kommunestyret ser på grøftetilskuddet som en investering i framtida

og setter av 500.000 kr til grøftetilskudd for 2020. Tilskuddet skal forvaltes av landbrukskontoret.

10. Roret KF er et nytt kommunalt foretak som skal favne alt av idrett, kultur, historie og natur i den nye kommunen. Kommunestyret ser at rådmannens forslag til overføringer til Roret KF ikke er i tråd med de føringer og målsetninger som foretaket har. Styret i Roret KF har lagt frem et notat som viser at budsjetttramma for å opprettholde dagens aktivitetsnivå er på rundt 19 millioner. I formannskapetets budsjett er det lagt inn en ramme på 10,4 millioner. Ramma ble senere (11/12-19) justert til 11.954.000 av rådmannen. For at tilbudene innen kultur og idrett ikke skal reduseres for mye vedtar kommunestyre å øke ramma ytterligere med 2.000.000 kr.
11. Kommunestyret er opptatt av at museene i kommunen skal ivaretas, og innvilger derfor støtte til Mølnargården på 130.000 kr. og Uthaugsgården på 400.000 kr.
12. Ung Fritid er et tilbud til ungdommer og unge voksne som ikke så lett kan ta i bruk eller etablere en sosial møteplass på egen hånd. Kommunestyret ser at dette kan være et tilbud for unge som ikke deltar i de tradisjonelle fritidsaktivitetene som idrett og kulturskole og bevilger en støtte på 40.000 kr.
13. Kommunestyret ønsker å sikre tilstrekkelig bemanning på enhet landbruk. Ved opprettelsen av felles landbrukskontor i 2004 var bemanningen 7,4 årsverk, i 2019 har den vært 4,6 årsverk. Det lokale landbruket har gjennomgått, og gjennomgår fortsatt store strukturelle endringer som ledd i rask utvikling. Landbruksnæringen er offentlig styrt, og kommunen har ansvar for å gjennomføre norsk landbrukspolitikk ved å håndtere juridiske og økonomiske virkemidler. Oppgaveporteføljen til kommunene er økende, nye oppgaver tilføres kommunen, oppgaver som blir svært utfordrende å utføre med minkende bemanning.
I budsjettsammenheng er landbruksenheten redusert med en stilling. For å sikre tilstrekkelig bemanning for oppgavene som forventes utført i 2020 vedtar kommunestyret en økning for enhet landbruk med kr 200.000,-.
14. Kommunestyret har en ambisjon om at trygghetsalarmene skal bli gratis for brukerne i løpet av en 4-års periode. Kommunestyret innser likevel at det må opprettholdes en form for etableringsgebyr for nye brukere. Kommunestyret ber om at rådmannen innen rimelig tid legger frem en oversikt over kostnader, og en plan for hvordan kommunestyrets målsetning kan innfris. Slik prisingen av ordningen med trygghetsalarmer fungerer i dag, så skilles det ikke mellom høy eller lav inntekt i prislisten, men at alle må betale likt. Kommunestyret ønsker en slik differensiering, og ber rådmannen legge frem et forslag.
15. Kommunen skal være en attraktiv arbeidsplass med et mangfold på alle nivå; alder, kjønn, utdanning, kultur og funksjonsnivå. Det skal tilstrebes at man til

enhver tid har alle stillinger besatt med fagkompetanse ut fra enhetenes bemanningsplaner. Kommunen skal ha minimum 20 lærlingplasser til enhver tid, og være en attraktiv arena for studenter og elever.

16. Konsulentbruk skal godkjennes av kommunestyret.
17. Kommunestyret ønsker at de som bruker naturressursene våre skal skattelegges. Derfor skal kommunen fortsette med eiendomsskatt på kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglene for petroleum. Kommunestyret ønsker ikke annen eiendomsskatt, men en nedtrapping på næring i Bjugn som planlagt og ingen opptrapping på næring i Ørland. De 1,8 millioner avsatt på budsjett til taksering tas bort. Hvis dette blir et tvingende behov, kan det innføres eiendomsskatt fra 2022, med taksering i 2021.
18. Ørland kommune inntektsberegner barnetrygd før utmåling av sosialstønad. Dette bidrar til å forverre situasjonen, siden familier på sosialstønad får en lavere utbetaling enn de ville hatt om barnetrygden ikke ble inntektsberegnet. Inntektsberegning av barnetrygden bidrar til å øke forskjellene og er en usosial praksis, som er i strid med intensjonen med universelle trygdeordninger. De aller fattigste barnefamiliene får på denne måten enda dårligere muligheter til å komme seg ut av fattigdom og utenforskap. Kommunestyret bevilger derfor 500.000 for å holde noe av barnetrygden utenfor når sosialstønad regnes ut.
19. Kommunestyret mener at støttefunksjoner innenfor helse og omsorg ikke skal outsources. Drift av kjøkken og vaskeri skal skje i egen regi. Kommunestyret ber rådmannen om å eventuelt komme tilbake med en sak med oversikt over innsparinger dersom det blir aktuelt å sette bort disse funksjonene.
20. Kommunestyret vedtar at både barnehage og SFO blir stengt i tre uker på sommeren. Da SFO i Ørland har vært foreldrefinansiert før, er det vanskelig å forstå hvorfor det blir så stor prisstigning pr måned. Kommunestyret ber rådmannen se på dette.
21. Fokus på sunn og næringsrik mat i hele Ørland kommune
Kommunestyret ønsker fokus på sunn og næringsrik mat i alle enheter i Ørland kommune. God og riktig mat gir god folkehelse og kan være et sosialt utjevnende tiltak.
Ørland kommune serverer mange måltider hver dag. Målet til Ørland kommune er at hver gang vi serverer mat skal det gi kroppen nyttige byggeklosser både for barn, ungdom og eldre. Dette skal man oppnå med økt bruk av grønnsaker, fisk og andre råvarer som bidrar til god ernæring.
Administrasjonen skal legge opp til kompetansehevende tiltak og inspirasjon for dem som lager mat i Ørland kommune. Det skal lages en plan på enhetene som viser hvordan kompetansehevingen skal foregå.

Hver enhet skal ha en person som har hovedansvar for mat og ernæring. Det skal lages ett tverrsektorielt nettverk for dem som lager mat i Ørland kommune slik at disse kan inspirere hverandre og utveksle oppskrifter og erfaringer.

Lokal mat skal velges når det er et alternativ. Kommunestyret ber administrasjonen sette i gang et samarbeid med lokale bønder om levering av grønnsaker, fortrinnsvis bærekraftig, til kommunens kjøkken på enhetene.

Et riktig kosthold er avgjørende for god folkehelse. Fokus på sunn og næringsrik mat må implementeres i kommunens kommunedelplaner. Kommunestyret ber administrasjonen følge opp dette når man starter med planstrategi og kommuneplanarbeidet.

For å gjøre det enklere for innbyggerne å velge sunne alternativer skal man ved kommunale arrangementer, møter (inkl. politiske møter) og i kiosksalg servere sunn mat/snacks.

22. Arbeidsliv – kommunen som arbeidsgiver og innkjøper.

I Ørland kommune skal vi ha et seriøst og velorganisert arbeidsliv. Et arbeidsliv hvor den norske modellen med samarbeid mellom arbeidsgiver og arbeidstakere legges til grunn, og der det stilles strenge krav til seriøsitet ved offentlige anskaffelser. Ørland kommune skal være en ansvarlig og god arbeidsgiver der hele faste stillinger er hovedregelen. Godt samarbeid mellom arbeidsgiver og arbeidstakernes organisasjoner er en forutsetning. Våre ansatte har verdifulle erfaringer, unik kompetanse og høy motivasjon som må verdsettes.

Ørland kommune er en betydelig innkjøper av tjenester. I årene som kommer vil vi arbeide med å bruke innkjøpsmakt for å styrke den norske modellen og det seriøse arbeidslivet. Ørland kommune skal derfor ha tilstrekkelig med kompetanse for å sikre kvalitet i innkjøp og etterlevelse av kontraktbestemmelser. Kommunestyret ber om at rådmannen kommer med en sak der det beskrives hvordan kommunen skal lykkes med å etterleve strenge seriøsitetskrav for å oppnå blant annet følgende:

- Jobbe for strenge og gode innkjøpskrav for kommunen og sikre kvalitet i innkjøp og etterlevelse av kontraktbestemmelser.
- Ha hele faste stillinger i kommunen, og at alle nye stillinger lyses ut i 100% med mindre noe annet er drøftet med tillitsvalgte
- Jobbe for et inkluderende arbeidsliv der det er plass til alle
- Arbeide for likelønn og lik kjønnsbalanse også i lederstillinger

23. Det er et ønske om å redusere kommunens miljøfotavtrykk. Kommunen skal ha et klimaregnskap, der vi hele tiden har oversikt over utslipp av CO2. Ørland kommune skal ta sin del av reduksjonene. I dag sorteres lite av avfallet ved kommunens enheter. Kommunestyret ønsker økt sortering av avfall og at forbruket av plast og engangsutstyr reduseres der det er mulig.

Fakturering til husholdninger for renovasjon skal utføres av Fosen renovasjon (og ikke av Ørland kommune) da dette er mest kostnadsbesparende og best for innbyggerne.

Kommunestyret vedtar følgende endringer i driftsbudsjett

Endring Driftsbudsjettet	Økt drift	Reduksjon drift	Mrk.
Reduksjon administrasjon		3.750.000	
Taksering eiendomsskatt		1.800.000	
Økt skatteinngang		2.000.000	
Kopparn Utvikling, økt ressurs	800.000		
Videreføre fysioterapi-tjenester	550.000		
Videreføre kjøp plasser SAVA	300.000		
Økning politisk styring	360.000		
Grøftetilskudd	500.000		
Aktivitetssenteret	350.000		
Roret KF	2.000.000		
Grunnbemannings skole	1.420.000		
Støtte til Uthaugsgården	400.000		
Støtte til Mølnargården	130.000		
Støtte til Ung Fritid	40.000		
Landbrukskontoret	200.000		
Sosialstønad	500.000		
SUM	7.550.000	7.550.000	

Ingen endringer i investeringsbudsjettet.

Øyvind Næss (SV) fremmet følgende forslag:

Ørland SV og MDG støtter fremlagte budsjettforslag i sak 19/54, fra AP, SP, MDG og SV med følgende endringer:

Punkt 5 endres til:

Ørland SV og Ørland MDG foreslår at folkevalgte i Ørland kommune reduserer sin godtgjøring med 30%, fra ordførere til kommunestyrerepresentanter.

Dette gjør vi for å ta vår del av alle de kuttene vi vedtar i dag. Vi, av alle, bør ta ansvaret for den situasjonen vi har havnet i. Det er blant annet våres vedtak som gjør at vi er havnet i denne situasjonen.

Punkt 17 erstattes med:

Ørland SV og MDG ønsker å innføre eiendomsskatt i tråd med rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan.

Anne M. Bjørnerud (H) fremmet følgende forslag:

Ørland Høyre og Ørland Fremskrittsparti legger frem følgende forslag i forbindelse med budsjett 2020.

Endringer/presiseringer tar utgangspunkt i Formannskapets innstilling for kommunestyret av 26. november 2019, samt Rådmannens forslag til alternativt budsjett (uten eiendomsskatt) av e-post datert 9. desember 2019.

Ørland og Bjugn kommuner opplever nå en fantastisk utvikling, med mange store investeringer og økt aktivitet innen industri, næringsliv, infrastruktur og offentlig virksomhet. Dette har medført at vi i 2019 har mindre arbeidsledighet enn kanskje noen gang tidligere, samtidig som at vi ser en vekst i folketallet totalt sett som mange andre kommuner bare kan drømme om.

Det vil være særdeles viktig at «Nye Ørland kommune» har fokus på å opprettholde denne positive utviklingen i alle deler av kommunen. Det vil derfor være avgjørende at Ørland kommune legger opp til en økonomisk bærekraft i budsjettene for 2020. Rammeoverføringene fra staten er fordelt på enhetene og Ørland kommune driver kostnadseffektivt. Vi vil berømme det arbeidet ansatte og ledere i kommunen gjør i det daglige arbeidet i møte med innbyggerne våre. De leverer et optimalt tjenestetilbud på marginale rammer. Det fokuseres sterkt på arbeidsmiljø og tett oppfølging av sykemeldte, og dette arbeidet er kjempeviktig.

Nå ser vi at gjennom store vedtatte investeringer må kommunen stramme inn driften igjen fra og med 2020. Økte avdrag og renteutgifter vil gå direkte utover driften på de store områdene som pleie, omsorg, helse og oppvekst. Dette gir dårlig motivasjon, og dette kan medføre en enda større økning i sykefraværet. Kommunestyret er derfor svært opptatt av at det fortsatt må være et sterkt fokus på arbeidsmiljø og sykefravær.

I tillegg er det viktig at man har fokus på rekruttering, og at kommunen kan tilby heltidsstillinger til de som ønsker dette. Gjennom strategidokumentet heltidskultur skal dette være en del av arbeidsgiverpolitikken i Ørland Kommune.

Kommunestyret ber om at det ved etter- og tilleggsutdanning, skal det være fokus på behovet for den enkelte enhet som skal dekkes. Dette vurderes kontinuerlig av hver enkelt enhet og at det legges opp til bindingstid på 1 -2 år for alle i ØK som tar videreutdanning finansiert av kommunen.

2020 blir et år der vi ikke bruker fra våre fondsmidler, men heller ikke er i stand til å øke dem. Året brukes til kulturtilpasning i organisasjonen og harmonisering av ulikheter etter en konkret plan. Det er betydelige utfordringer her som må få tid til å finne og styrke sine løsninger.

Vi fremmer et alternativt budsjett uten bruk av eiendomsskatt på bolig og fritidseiendom. Vi fremmer forslag om eiendomsskatt på vannkraft, vindkraft og petroleumsanlegg. De som utnytter naturressursene må betale sin andel til fellesskapet Høyre og Frp mener det er svært viktig å unngå eiendomsskatt. Vi ser at dette tiltaket ville styrket kommunens budsjett, men vi legger enda sterkere vekt på at det blir en for stor økonomisk belastning for svært mange av våre innbyggere. Vi er som kommune lite tjent med å sende flere husholdninger ut i fattigdom. Det er særlig to grupper vi må sørge for å ivareta i så henseende. Barnefattigdom er et stort problem i vår tid. Ved å

føre en ansvarlig økonomisk politikk, uten eiendomsskatt, vil vi hindre at enda flere barn havner i enda dypere fattigdom.

Så er det våre eldre. Mange ønsker å bo i hjemmet sitt lengst mulig. Dette er også gunstig for kommunen. Derfor ønsker vi ikke å bidra til å skape en uverdigg økonomisk situasjon for denne gruppen. Det gjelder særlig de som må leve på en pensjon. Det er viktig å ivareta denne gruppens verdighet og helse.

Manglende hverdagsmestring i disse to og andre økonomisk svake grupper vil føre til oppgitthet og psykiske plager, og noen vil ty til en midlertidig løsning i kredittkortet. For her snakker vi om grupper der det ikke er snakk om å dempe forbruk, men om å ha mat på bordet.

Regjeringen har valgt å videreføre sin satsning på skole og psykisk helse og det er gledelig å se at overføringene fra staten blir brukt til satsningsområdene i henhold til regjeringens føringer.

Folkehelse som grunnleggende verdi er en av Ørland kommunes strategiske retning mot 2026, og er sentral i all kommunal planlegging og virksomhet. Dette er viktig å videreføre som en grunnleggende verdi i kommunesammenslåingsprosessen. De investeringene og endringene i budsjettet vi har forslag om, vil også gi en positiv effekt i nye Ørland. Vi ønsker gjennom strategiske planer og samarbeid med øvrige kommuner på Fosen å tilby kommunens innbyggere gode kommunale tjenester.

Vi mener at det nå trengs en økonomisk "hestekur" i vår nye kommune. Dette første året må vi holde igjen på alt som ikke er lovpålagt eller helt nødvendig. Vi går derfor for økonomisk måtehold. Det kan synes lite ambisiøst for enkelte, men vi er sikre på at det er dette som vil gi de beste resultatene på lang sikt. Det forutsettes at alle bemannings- og kompetansenormer for kommunesektoren overholdes.

Vi forutsetter at staten, ved Regjering og Storting, ivaretar det nasjonale ansvar ved å redusere og utjevne ulemper etablering av kampflybasen medfører, samt bidrar til å utnytte de statlige investeringene til nyskaping og økt privat sysselsetting. Kommunen må være tilstede for å sikre rettferdighet for de som rammes av støy. Vi er spesielt opptatt av at vi må beskytte og støtte opp om landbruksproduksjon i alle deler av kommunen.

Kommunestyret vil at det fortsatt må brukes mye energi i virksomhetsområdene og støttetjenestene for å holde tildelt budsjetttramme og klare den daglige drift.

Forslaget omfatter følgende verbalforslag og endringer i drifts- og investeringsbudsjett:

1. Tallgrunnlaget for driftsbudsjettet som fremgår av budsjettskjema 1A og 1B, og tallgrunnlaget for investeringsbudsjettet som fremgår av budsjettskjema 2A og 2B endres i tråd med kommunestyrets vedtak i denne sak.

2. **Folkehelse som grunnleggende verdi** er en av Ørland kommunes strategiske retninger mot 2026, og er sentral i all kommunal planlegging og virksomhet. Dette er viktig å videreføre som en grunnleggende verdi i den nye kommunen.
3. Vi ønsker gjennom strategiske planer og samarbeid med øvrige kommuner på Fosen å tilby kommunens innbyggere gode kommunale tjenester. Dette innebærer utstrakt tjenestesamarbeid **og en satsning på initiativ gjennom Interkommunalt Politisk Råd for Fosen.**
4. Det forutsettes at **alle bemannings- og kompetansenormer for kommunesektoren overholdes.**
5. Kommunestyret er opptatt av kvaliteten i skolen. I Ørland kommune sitt arbeid med å møte fremtidens utfordringer skal det være et særlig fokus på tidlig innsats og god samhandling mellom alle som kan bidra til å skape et godt oppvekstmiljø for barna. For å nå disse målene er lærertetthet og voksnetthet en viktig suksessfaktor.
6. Driftstilskudd til Uthaugsgården iht søknad – økning med **kr 400.000,-**
7. Driftstilskudd til Mølnargården iht søkand – økning med **kr 130.000,-**
8. Sommeråpen barnehage er et vesentlig tiltak for bo- og blilyst samt avgjørende for å skape økt tilflytning for familier uten eksisterende nettverk i regionen. Økning med **kr 1.500.000,-**
9. Helårsåpen SFO er et vesentlig tiltak for bo- og blilyst samt avgjørende for å skape økt tilflytning for familier uten eksisterende nettverk i regionen. Økning med **kr 1.200.000,-**
10. Kommunestyret har en ambisjon om at trygghetsalarmene skal bli gratis for brukerne i løpet av en 3-års periode. Kommunestyret innser likevel at det må opprettholdes en form for etableringsgebyr for noen brukere. Kommunestyret ber om at det innføres en ordning med gratis behovsprøvd trygghetsalarm innenfor en ramme på **kr 750.000,-** Det delegeres til administrasjonen å utarbeide tilhørende retningslinjer for behovsprøving.
11. Folkehelseinstituttet anbefaler at ungdom i alderen 16–19 år vurderer å vaksinere seg mot meningokokksykdom (smittsom hjernehinnebetennelse). Ungdom i alderen 16-19 år er én av de aldersgruppene som har høyest forekomst av hjernehinnebetennelse. Folkehelseinstituttet anbefaler at ungdom i denne aldersgruppen vurderer å vaksinere seg mot meningokokk type A, C, W og Y. Kommunestyret budsjetterer med **kr 25.000,-** til støtte til gratis vaksine mot hjernehinnebetennelse til Russ 2020 på Fosen Videregående skole.

12. Ørland eldreråd arrangerte årets internasjonale eldredag/seniordag, og det ble en braksuksess. Det var et fantastisk og innholdsrikt program. Kommunestyret er svært positiv til slikt arrangement og stilte økonomiske garantier for gjennomføringen i 2020, og ber om at søknad sendes kommunestyret til behandling for eventuell lignende garantier for 2020. **Kommunestyret foreslår at utgifter til eldredagen og aktivitetsdag for eldre innarbeides i driftsbudsjettet for ettertiden.**

13. Kommunen skal være en attraktiv arbeidsplass med et mangfold på alle nivå; alder, kjønn, utdanning, kultur og funksjonsnivå. Det skal tilstrebes at man til enhver tid har alle stillinger besatt med fagkompetanse ut fra enhetenes bemanningsplaner. Kommunen skal ha **minimum 20 lærlingplasser** til enhver tid, og være en attraktiv arena for studenter og elever.

14. Det foreslås ingen endringer i investeringsbudsjettet.

15. Presiseringer:

Kommunestyret forutsetter at det innenfor den totale budsjettrammen er tatt høyde for fri halleie i Ørlandshallen og Ørland Sparebank Arena knyttet til organisert fysisk aktivitet for barn og ungdom t.o.m. 16 år i Ørland kommune.

Prisbok for Ørland kommune må før budsjettvedtak for 2020 harmoniseres på en måte som legger like prinsipper til grunn for betaling og tildeling av halltid i sammenlignbare anlegg (svømmehaller, idrettshaller, kultursaler, møterom osv).

Kommunestyret vedtar følgende endringer i driftsbudsjett – Skjema 1A og 1B

Endring Driftsbudsjettet, Skjema 1A og 1B	Økt drift	Reduksjon drift	Mrk.
Reduksjon takstering eiendomsskatt		1.800.000	
Bruk av driftsfond		1.600.000	
Økt kommunalt tomtsalg Brekstadbukta		605.000	
Driftstilskudd Uthaugsgården	400.000		
Driftstilskudd Mølnargården	130.000		
Tilskudd vaksine hjernehinnebetennelse Russ 2020	25.000		
Gratis behovsprøvd trygghetsalarm	750.000		
Sommeråpen Barnehage	1.500.000		
Helårsåpen SFO	1.200.000		

Sum	4.005.000	4.005.000

Kommunestyret vedtar følgende endringer i Investeringsbudsjettet - skjema 2A og skjema 2B

Tiltak investeringer, Skjema 2A og 2B	Økning/tillegg 2020	Finansiering 2020	Mrk.
Ingen	0	0	
Sum	0	0	

Fredrik Sandness (AP) fremmet følgende tilleggs forslag til AP, SP, SV og MDG sitt budsjettforslag:

I forbindelse med prisbok og priser for SFO, ber kommunestyret rådmann om å starte en utredning som vil tydeliggjøre priser både for helårsåpent og sommerstengt SFO. Det bør også inngå i utredningen hvorvidt det er mulig å samlokalisere SFO på Brekstad, og Bjugn i ferier.

Som følge av tilbakemelding på høring som er utsendt FAU, og et politisk signal om at det mest sannsynlig blir endrete vedtekter, ønsker kommunestyret at foreslåtte priser i prisbok ikke blir gjeldende fra [1.1.2020](#), men utsatt til [1.7.2020](#). Inndekning av et eventuelt overforbruk til det er besluttet priser for SFO, bes det dekkes inn i posten administrasjon.

Gunnhild Tettli (AP) fremmet følgende endring til AP, SP, SV og MDG sitt budsjettforslag:

Endringsforslag i punkt 16: (erstatte nåværende tekst)

Kommunestyret ber rådmannen komme tilbake med en sak om å redusere konsulentbruk.

Tilleggsforslag i punkt 17:

Kommunestyret skal i løpet av 2020 finne permanent dekning av de 1,8 mill.

Anne M. Bjørnerud (H) fremmet følgende lovlighetskontroll:

I forarbeidene til bestemmelsen – Ot.prp. nr. 42 (1991 – 92) – viser departementet til (Proposisjonen side 151) at kommuneloven gir kommunestyret myndighet til å kunne fastsette omfanget av de folkevalgte – herunder ordførerens – godtgjøring, ut fra en konkret vurdering.

I en egen tolkningsuttalelse, sak 12/2535, datert 25.06.2015, presiserer departementet at:

«Kommuneloven § 8-3 (tidl. § 41 nr. 2) fastsetter at den som har et inntektstap pga. et kommunalt tillitsverv har rett til erstatning opp til et visst beløp per dag som fastsettes av kommunestyret selv. Denne retten vil også gjelde i tilfelle hvor en folkevalgt påføres et tap i inntekt som følge av et vedtak om å begrense vedkommendes engasjement i verv for kommunen, og derav følgende redusert godtgjøring. Dersom et vedtak om reduksjon av ordførervervet medfører inntektstap for ordføreren, vil hun følgelig kunne ha krav på erstatning med hjemmel i lovbestemmelsen. Kommunestyret bør ha dette for øye når de skal vurdere omfanget av ordførervervet.»

Ørland Høyre fremmer lovlighetskontroll på grunnlag av:

- Urimelig og mangelfull konkret vurdering av forslaget. Spesielt er de juridiske, økonomiske og praktiske konsekvenser av forslaget er utilstrekkelig beskrevet og utredet.
- Varaordførers godtgjørelse settes i praksis høyere enn ordførers. Dette bryter med alminnelige prinsipper for over- og underordnede funksjoner.
- Forslaget er inkonsekvent. Argumentasjonen for reduksjon av ordførers stilling/godtgjøring er i prinsippet identisk med grunnlaget for å tillegge leder av det nye utvalget økt godtgjøring/ansvar. En halvering av ordførers stillingsandel mot en 20% økning for ny møtelederfunksjon står ikke i rimelig forhold til hverandre.
- Forslaget ivaretar ikke hensynet til det ansvar ordfører alltid vil ha som øverste rettssubjekt/rettsobjekt i kommunen– uavhengig av delegasjon og intern organisering i en kommune.
- Forslaget kan potensielt alvorlig skade kommunens omdømme, styringsevne og funksjonalitet. Spesielt i beredskaps-, krise- og krigstilstander eller i situasjoner av akutt og uforutsigbar karakter, er det fundamentalt viktig at en ordfører er utrustet med nødvendige fullmakter og ressurser slik normalt forventet av organisasjoner kommunen er gjensidig avhengig av for å samhandle på en byråkratisk måte og å rettidig ivareta grunnleggende ansvarsoppgaver.

Tom Myrvold (H) Anne Bjørnerud (H) Tore Melhuus (H)

Trond Amundsveen (H) Harriet Brekstad (FrP) Trond Pedersen (FrP)

Votering

Forslag fremmet av Gunnhild Tettli (AP) på vegne av AP, SP, SV og MDG ble satt opp mot forslag fremmet av Anne M. Bjørnerud (H) på vegne av H og FRP. Forslag fremmet av Gunnhild Tettli (AP) ble vedtatt mot 7 stemmer.

Forslag fremmet av Øyvind Næss (SV) på vegne av SV og MDG.

Punkt 1: falt mot 8 stemmer

Punkt 2: falt mot 4 stemmer

Endringsforslag punkt 16 og 17 fremmet av Gunnhild Tettli (AP), ble enstemmig vedtatt.

Tilleggs forslag fremmet av Fredrik Sandness (AP), enstemmig vedtatt

Budsjettet ble til slutt avstemt i sin helhet. Vedtatt enstemmig.

Det blir sendt inn lovlighetskontroll på vedtaket jfr. forslag fremmet av Anne M. Bjørnerud (H) .

Merknad til vedtak:

I henhold til vedtatte reglement for godtgjøring folkevalgte, er varaordførers lønn 80 % av ordførers lønn i 50 % stilling.

Vedtak:

Kommunestyret slutter seg til formannskapetets vedtak i sak 19/8 den 26.november 2019 angående budsjett 2020, samt prisbok og gebyrregulativ med følgende endringer/presiseringer/tillegg:

1. Låneopptak: Det opptas inntil kr 105.600.000 til investeringer og kr 10.000.000 til startlån.
2. Skattøret fastsettes til maksimalsatsen.

Endringer i drifts- og investeringsbudsjett:

1. Tallgrunnlaget for driftsbudsjettet og tallgrunnlaget for investeringsbudsjettet endres i tråd med kommunestyrets vedtak i denne sak.
2. Det forutsettes at alle tidligere investeringsvedtak videreføres der det ikke er nevnt spesifikt endringer i vedtak. Kommunestyret foretar en revidering av investeringsprosjekter senest i forbindelse med behandling av regnskapene for Ørland og Bjugn for 2019.
3. Kommunestyret ønsker å videreføre avtalen med Sava om tilrettelagt aktivitet, og vedtar en økning på 300.000 til oppfølgingstjenesten.
4. Næringsutvikling blir viktig i nye Ørland Kommune. Kommunen bør ha en ambisjon om å tilrettelegge for nye arbeidsplasser, spesielt innen blå sektor. I Bjugn kommune har alt av næringsutviklingsarbeid vært organisert gjennom Kopparn Utvikling AS. Kommunestyret vedtar at Kopparn Utvikling skal ha ansvar for dette arbeidet i den nye kommunen. Kommunestyret ber om at det blir utarbeidet en strategisk næringsplan for hele kommunen. I formannskapetets budsjett er det foreslått en reduksjon til Kopparn Utvikling. Kommunestyret ser at dette arbeidet må prioriteres og vedtar en økning på 800.000 til Kopparn Utvikling AS
5. Bjugn og Ørland kommuner har tidligere hatt en ressurs til politisk ledelse på 290 %. Det er naturlig at denne reduseres noe. Ørland Kommune er i en vanskelig situasjon hvor et klart mindretall sitter med ordføreren. For å styrke den politiske ledelsen og flertallets posisjon vil kommunestyret endre politisk ledelse til følgende:

50 % frikjøp til leder for samferdselsprosjekter.
20 % frikjøp leder for utvalg for drift og strategi.
20 % frikjøp til gruppeleder for flertallet.
50 % varaordfører.
Ordførers stilling reduseres til 50 % med virkning fra 1. mars 2020
Økning politisk ledelse: 360.000 kr

6. Fysioterapitjenesten er en lovpålagt tjeneste for alle aldersgrupper og det er allerede i dag opp til seks måneders ventetid for enkelte aldersgrupper. Den foreslåtte reduksjonen i rådmannens budsjett vil gi et stort kutt i fysioterapitilbudet, noe som vil spesielt gå utover barn og unge, kronisk syke og pasienter som har behov for målrettet fysioterapi. Kommunestyret mener at dette kan gi en uheldig langtidseffekt og vedtar en økning i rammen til fysioterapitjenesten på 550.000 kr
7. Kommunestyret er opptatt av at kvaliteten i skolen. I Ørland kommune sitt arbeid med å møte fremtidens utfordringer skal det være et særlig fokus på tidlig innsats og god samhandling mellom alle som kan bidra til å skape et godt oppvekstmiljø for barna. For å nå disse målene er lærertetthet og voksnetthet en viktig suksessfaktor.

Rådmannens forslag til ramme for grunnskolen forutsetter en samlet reduksjon på 2 millioner i grunnbemanningen.

Kommunestyret vedtar en økning i rammen for grunnskole med kr 1.420.000 kr til grunnbemanning.

8. Aktivitets-stua er et viktig tilbud for eldre. Kommunestyret ønsker at tilbudene skal opprettholdes både på Brekstad og i Bjugn og vedtar en økning på 350.000 kr til dagaktivitetstilbudet.
9. God drenering av dyrkajord er avgjørende for å opprettholde matproduksjonen i årene som kommer. God drenering bidrar til å redusere faren for erosjon fra jordbruksarealer og gir lavere utslipp av miljøgasser.

På grunn av store kostnader ved grøfting er det et stort etterslep ifht. behovet i landbruket. Økt grøfting vil være et godt miljøtiltak og et ledd i å tilpasse jordbruket til et endret klima med mer nedbør og ekstremvær. Landbruket er ei viktig næring i Ørland og bidrar med betydelige arbeidsplasser både direkte og indirekte. Med et kommunalt tilskudd til drenering ønsker Ørland kommune å signaliserer viktigheten av å beholde et aktivt landbruk. Kommunestyret ser på grøftetilskuddet som en investering i framtida og setter av 500.000 kr til grøftetilskudd for 2020. Tilskuddet skal forvaltes av landbrukskontoret.

10. Roret KF er et nytt kommunalt foretak som skal favne alt av idrett, kultur, historie og natur i den nye kommunen. Kommunestyret ser at rådmannens forslag til overføringer til Roret KF ikke er i tråd med de føringer og målsetninger som foretaket har. Styret i Roret KF har lagt frem et notat som viser at budsjetttramma for å opprettholde dagens aktivitetsnivå er på rundt 19 millioner. I

formannskapetets budsjett er det lagt inn en ramme på 10,4 millioner. Ramma ble senere (11/12-19) justert til 11.954.000 av rådmannen. For at tilbudene innen kultur og idrett ikke skal reduseres for mye vedtar kommunestyre å øke ramma ytterligere med 2.000.000 kr.

11. Kommunestyret er opptatt av at museene i kommunen skal ivaretas, og innvilger derfor støtte til Mølnargården på 130.000 kr. og Uthaugsgården på 400.000 kr.

12. Ung Fritid er et tilbud til ungdommer og unge voksne som ikke så lett kan ta i bruk eller etablere en sosial møteplass på egen hånd. Kommunestyret ser at dette kan være et tilbud for unge som ikke deltar i de tradisjonelle fritidsaktivitetene som idrett og kulturskole og bevilger en støtte på 40.000 kr.

13. Kommunestyret ønsker å sikre tilstrekkelig bemanning på enhet landbruk. Ved opprettelsen av felles landbrukskontor i 2004 var bemanningen 7,4 årsverk, i 2019 har den vært 4,6 årsverk. Det lokale landbruket har gjennomgått, og gjennomgår fortsatt store strukturelle endringer som ledd i rask utvikling. Landbruksnæringen er offentlig styrt, og kommunen har ansvar for å gjennomføre norsk landbrukspolitikken ved å håndtere juridiske og økonomiske virkemidler. Oppgaveporteføljen til kommunene er økende, nye oppgaver tilføres kommunen, oppgaver som blir svært utfordrende å utføre med minkende bemanning.

I budsjettsammenheng er landbruksenheten redusert med en stilling. For å sikre tilstrekkelig bemanning for oppgavene som forventes utført i 2020 vedtar kommunestyret en økning for enhet landbruk med kr 200.000,-.

14. Kommunestyret har en ambisjon om at trygghetsalarmene skal bli gratis for brukerne i løpet av en 4-års periode. Kommunestyret innser likevel at det må opprettholdes en form for etableringsgebyr for nye brukere. Kommunestyret ber om at rådmannen innen rimelig tid legger frem en oversikt over kostnader, og en plan for hvordan kommunestyrets målsetning kan innfris. Slik prisingen av ordningen med trygghetsalarmer fungerer i dag, så skilles det ikke mellom høy eller lav inntekt i prislisten, men at alle må betale likt. Kommunestyret ønsker en slik differensiering, og ber rådmannen legge frem et forslag.

15. Kommunen skal være en attraktiv arbeidsplass med et mangfold på alle nivå; alder, kjønn, utdanning, kultur og funksjonsnivå. Det skal tilstrebes at man til enhver tid har alle stillinger besatt med fagkompetanse ut fra enhetenes bemanningsplaner. Kommunen skal ha minimum 20 lærlingplasser til enhver tid, og være en attraktiv arena for studenter og elever.

16. Kommunestyret ber rådmannen komme tilbake med en sak om å redusere konsulentbruk.

17. Kommunestyret ønsker at de som bruker naturressursene våre skal skattelegges. Derfor skal kommunen fortsette med eiendomsskatt på kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglene for petroleum. Kommunestyret ønsker ikke annen eiendomsskatt, men en nedtrapping på næring i Bjugn som planlagt og ingen opptrapping på næring i Ørland. De 1,8 millioner avsatt på budsjett til taksering tas bort. Hvis dette blir et tvingende behov, kan det innføres eiendomsskatt fra 2022, med taksering i 2021. Kommunestyret skal i løpet av 2020 finne permanent dekning av de 1,8 mill.
18. Ørland kommune inntektsberegner barnetrygd før utmåling av sosialstønad. Dette bidrar til å forverre situasjonen, siden familier på sosialstønad får en lavere utbetaling enn de ville hatt om barnetrygden ikke ble inntektsberegnet. Inntektsberegning av barnetrygden bidrar til å øke forskjellene og er en usosial praksis, som er i strid med intensjonen med universelle trygdeordninger. De aller fattigste barnefamiliene får på denne måten enda dårligere muligheter til å komme seg ut av fattigdom og utenforskap. Kommunestyret bevilger derfor 500.000 for å holde noe av barnetrygden utenfor når sosialstønad regnes ut.
19. Kommunestyret mener at støttefunksjoner innenfor helse og omsorg ikke skal outsources. Drift av kjøkken og vaskeri skal skje i egen regi. Kommunestyret ber rådmannen om å eventuelt komme tilbake med en sak med oversikt over innsparinger dersom det blir aktuelt å sette bort disse funksjonene.
20. Kommunestyret vedtar at både barnehage og SFO blir stengt i tre uker på sommeren. Da SFO i Ørland har vært foreldrefinansiert før, er det vanskelig å forstå hvorfor det blir så stor prisstigning pr måned. Kommunestyret ber rådmannen se på dette.
21. Fokus på sunn og næringsrik mat i hele Ørland kommune
Kommunestyret ønsker fokus på sunn og næringsrik mat i alle enheter i Ørland kommune. God og riktig mat gir god folkehelse og kan være et sosialt utjevnende tiltak.
Ørland kommune serverer mange måltider hver dag. Målet til Ørland kommune er at hver gang vi serverer mat skal det gi kroppen nyttige byggeklosser både for barn, ungdom og eldre. Dette skal man oppnå med økt bruk av grønnsaker, fisk og andre råvarer som bidrar til god ernæring.
Administrasjonen skal legge opp til kompetansehevende tiltak og inspirasjon for dem som lager mat i Ørland kommune. Det skal lages en plan på enhetene som viser hvordan kompetansehevingen skal foregå.
Hver enhet skal ha en person som har hovedansvar for mat og ernæring. Det skal lages ett tverrsektorielt nettverk for dem som lager mat i Ørland kommune slik at disse kan inspirere hverandre og utveksle oppskrifter og erfaringer.
Lokal mat skal velges når det er et alternativ. Kommunestyret ber administrasjonen sette i gang et samarbeid med lokale bønder om levering av grønnsaker, fortrinnsvis bærekraftig, til kommunens kjøkken på enhetene.

Et riktig kosthold er avgjørende for god folkehelse. Fokus på sunn og næringsrik mat må implementeres i kommunens kommunedelplaner. Kommunestyret ber administrasjonen følge opp dette når man starter med planstrategi og kommuneplanarbeidet.

For å gjøre det enklere for innbyggerne å velge sunne alternativer skal man ved kommunale arrangementer, møter (inkl. politiske møter) og i kiosksalg servere sunn mat/snacks.

22. Arbeidsliv – kommunen som arbeidsgiver og innkjøper.

I Ørland kommune skal vi ha et seriøst og velorganisert arbeidsliv. Et arbeidsliv hvor den norske modellen med samarbeid mellom arbeidsgiver og arbeidstakere legges til grunn, og der det stilles strenge krav til seriøsitet ved offentlige anskaffelser. Ørland kommune skal være en ansvarlig og god arbeidsgiver der hele faste stillinger er hovedregelen. Godt samarbeid mellom arbeidsgiver og arbeidstakernes organisasjoner er en forutsetning. Våre ansatte har verdifulle erfaringer, unik kompetanse og høy motivasjon som må verdsettes.

Ørland kommune er en betydelig innkjøper av tjenester. I årene som kommer vil vi arbeide med å bruke innkjøpsmakt for å styrke den norske modellen og det seriøse arbeidslivet. Ørland kommune skal derfor ha tilstrekkelig med kompetanse for å sikre kvalitet i innkjøp og etterlevelse av kontraktbestemmelser. Kommunestyret ber om at rådmannen kommer med en sak der det beskrives hvordan kommunen skal lykkes med å etterleve strenge seriøsitetskrav for å oppnå blant annet følgende:

- Jobbe for strenge og gode innkjøpskrav for kommunen og sikre kvalitet i innkjøp og etterlevelse av kontraktbestemmelser.
- Ha hele faste stillinger i kommunen, og at alle nye stillinger lyses ut i 100% med mindre noe annet er drøftet med tillitsvalgte
- Jobbe for et inkluderende arbeidsliv der det er plass til alle
- Arbeide for likelønn og lik kjønnsbalanse også i lederstillinger

23. Det er et ønske om å redusere kommunens miljøfotavtrykk. Kommunen skal ha et klimaregnskap, der vi hele tiden har oversikt over utslipp av CO2. Ørland kommune skal ta sin del av reduksjonene. I dag sorteres lite av avfallet ved kommunens enheter. Kommunestyret ønsker økt sortering av avfall og at forbruket av plast og engangsutstyr reduseres der det er mulig.

Fakturering til husholdninger for renovasjon skal utføres av Fosen renovasjon (og ikke av Ørland kommune) da dette er mest kostnadsbesparende og best for innbyggerne.

Kommunestyret vedtar følgende endringer i driftsbudsjett

Endring Driftsbudsjettet	Økt drift	Reduksjon drift	Mrk.
Reduksjon administrasjon		3.750.000	
Taksering eiendomsskatt		1.800.000	

Økt skatteinngang		2.000.000
Kopparn Utvikling, økt ressurs	800.000	
Videreføre fysioterapi-tjenester	550.000	
Videreføre kjøp plasser SAVA	300.000	
Økning politisk styring	360.000	
Grøftetilskudd	500.000	
Aktivitetssenteret	350.000	
Roret KF	2.000.000	
Grunnbemannings skole	1.420.000	
Støtte til Uthaugsgården	400.000	
Støtte til Mølnargården	130.000	
Støtte til Ung Fritid	40.000	
Landbrukskontoret	200.000	
Sosialstønad	500.000	
SUM	7.550.000	7.550.000

Ingen endringer i investeringsbudsjettet.

I forbindelse med prisbok og priser for SFO, ber kommunestyret rådmann om å starte en utredning som vil tydeliggjøre priser både for helårsåpent og sommerstengt SFO. Det bør også inngå i utredningen hvorvidt det er mulig å samlokalisere SFO på Brekstad, og Bjugn i ferier.

Som følge av tilbakemelding på høring som er utsendt FAU, og et politisk signal om at det mest sannsynlig blir endrete vedtekter, ønsker kommunestyret at foreslåtte priser i prisbok ikke blir gjeldende fra [1.1.2020](#), men utsatt til [1.7.2020](#). Inndekning av et eventuelt overforbruk til det er besluttet priser for SFO, bes det dekkes inn i posten administrasjon.

Merknad til vedtak:

I henhold til vedtatte reglement for godtgjøring folkevalgte, er varaordførers lønn 80 % av ordførers lønn i 50 % stilling.

Det blir sendt inn lovlighetskontroll på vedtaket jfr. forslag fremmet av Anne M. Bjørnerud (H) .

I forarbeidene til bestemmelsen – Ot.prp. nr. 42 (1991 – 92) – viser departementet til (Proposisjonen side 151) at kommuneloven gir kommunestyret myndighet til å kunne fastsette omfanget av de folkevalgte – herunder ordførerens – godtgjøring, ut fra en konkret vurdering.

I en egen tolkningsuttalelse, sak 12/2535, datert 25.06.2015, presiserer departementet at:

«Kommuneloven § 8-3 (tidl. § 41 nr. 2) fastsetter at den som har et inntektstap pga. et kommunalt tillitsverv har rett til erstatning opp til et visst beløp per dag som fastsettes av kommunestyret selv. Denne retten vil også gjelde i tilfelle hvor en folkevalgt påføres et tap i inntekt som følge av et vedtak om å begrense vedkommendes engasjement i

verv for kommunen, og derav følgende redusert godtgjøring. Dersom et vedtak om reduksjon av ordførervervet medfører inntektstap for ordføreren, vil hun følgelig kunne ha krav på erstatning med hjemmel i lovbestemmelsen. Kommunestyret bør ha dette for øye når de skal vurdere omfanget av ordførervervet.»

Ørland Høyre fremmer lovlighetskontroll på grunnlag av:

- Urimelig og mangelfull konkret vurdering av forslaget. Spesielt er de juridiske, økonomiske og praktiske konsekvenser av forslaget er utilstrekkelig beskrevet og utredet.
- Varaordførers godtgjørelse settes i praksis høyere enn ordførers. Dette bryter med alminnelige prinsipper for over- og underordnede funksjoner.
- Forslaget er inkonsekvent. Argumentasjonen for reduksjon av ordførers stilling/godtgjøring er i prinsippet identisk med grunnlaget for å tillegge leder av det nye utvalget økt godtgjøring/ansvar. En halvering av ordførers stillingsandel mot en 20% økning for ny møtelederfunksjon står ikke i rimelig forhold til hverandre.
- Forslaget ivaretar ikke hensynet til det ansvar ordfører alltid vil ha som øverste rettssubjekt/rettsobjekt i kommunen– uavhengig av delegasjon og intern organisering i en kommune.
- Forslaget kan potensielt alvorlig skade kommunens omdømme, styringsevne og funksjonalitet. Spesielt i beredskaps-, krise- og krigstilstander eller i situasjoner av akutt og uforutsigbar karakter, er det fundamentalt viktig at en ordfører er utrustet med nødvendige fullmakter og ressurser slik normalt forventet av organisasjoner kommunen er gjensidig avhengig av for å samhandle på en ubyråkratisk måte og å rettidig ivareta grunnleggende ansvarsoppgaver.

Tom Myrvold (H) Anne Bjørnerud (H) Tore Melhuus (H)

Trond Amundsveen (H) Harriet Brekstad (FrP) Trond Pedersen (FrP)